

Ljubljana, 18. junij 2007

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke (SDS)
Poslanska skupina Socialnih demokratov (SD)
Poslanska skupina Poslanski klub Liberalne demokracije Slovenije (LDS)
Poslanska skupina Nove Slovenije (NSi)
Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke (SLS)
Poslanska skupina nepovezanih poslancev (NP)
Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke (SNS)
Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije (DeSUS)
Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti (NS)

ZADEVA: Stališče visokošolskih in raziskovalnih partnerjev o predlogu Resolucije o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2007 – 2010

Spoštovani!

Podpisani visokošolski in raziskovalni partnerji (v nadaljevanju: Partnerji) vam pišemo v zvezi s predlogom Resolucije o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2007 – 2010 (v nadaljevanju: Resolucija), ki je uvrščena na okvirni dnevni red julijskega zasedanja Državnega zbora.

S pričujočim pismom bi namreč želeli izraziti naše trdno stališče, da predlog Resolucije še ni primeren za obravnavo in sprejem v Državnem zboru. Svoje zavračanje sprejemanja tega pomembnega dokumenta v predlagani obliki, utemeljujemo z naslednjimi dejstvi.

Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2007 – 2010 (Resolucija) po našem trdnem prepričanju predstavlja strateški dokument, ki ga morajo v nadaljnjih rešitvah upoštevati vsi morebitni predlogi za spremembo zakonodaje na tem področju. Izhajajoč iz naše neodtujljive pravice in pripravljenosti, da sodelujemo pri oblikovanju izhodišč in sprejemanju nove visokošolske in raziskovalne zakonodaje, zato menimo, da je nujno, da Državni zbor pred obravnavo Resolucije na matičnem delovnem telesu, sliši mnenja in stališča strokovne javnosti o tem dokumentu. S tem namenom smo tudi podprli predlog za javno predstavitev mnenj o Resoluciji, ki pa žal na matičnem delovnem telesu Državnega zbora ni dobil potrebne podpore.

Ob usklajevanju Resolucije s Partnerji je bilo dogovorjeno, da se odprta in nedorečena vprašanja, do katerih je pri tem prišlo, uredijo z novim zakonom, ki naj bi bil pripravljen na podlagi Resolucije. Predlog osnutka združenega Zakona o visokem šolstvu in razvojno raziskovalni dejavnosti (ZVŠRRD), s katerim razpolagamo, po našem mnenju temu dogovoru ne sledi. Za številne rešitve, ki jih prinaša, lahko utemeljeno rečemo, da sploh nimajo podlage v Resoluciji oziroma ne sledijo duhu Resolucije. Zato smo mnenja, da je spričo različnih pogledov med stroko in pristojnim ministrstvom na bistvene elemente prihodnje ureditve visokošolskega in znanstveno raziskovalnega prostora nujno, da se ta vprašanja uredijo že v sami Resoluciji.

Naš odziv je zajet v dokumentu z imenom *Deklaracija visokošolskih in raziskovalnih partnerjev o položaju in prihodnjem urejanju visokega šolstva, znanosti, umetnosti in raziskovalno-razvojne dejavnosti v Republiki Sloveniji*, ki je priložen in smo ga Partnerji podpisali 25. maja 2007. Deklaracija predstavlja izraz volje podpisnikov, ki s strokovnimi argumenti, na podlagi izkušenj s

sedanjim stanjem, obstoječe zakonodaje in evropskih zgledov, utemeljuje bistvene elemente prihodnjega urejanja področja visokega šolstva in raziskovalne dejavnosti, kot so: načelo partnerstva; visoko šolstvo in znanstvenoraziskovalno delo kot javno dobro in javna odgovornost; avtonomija univerz, raziskovanja in študentskega organiziranja; njihov pravni status; dostopnost in kakovost visokega šolstva ter znanstvenoraziskovalnega dela; in mnogi drugi.

Prepričani smo, da bi morebitno neupoštevanje teh pomembnih elementov v prihodnjem urejanju področja znanosti in visokega šolstva povzročilo bistven odmik od evropskega razumevanja položaja, integritete in pravic avtonomnega izobraževalnega, znanstvenoraziskovalnega in umetniškega ter visokošolskega dela, kar je po našem mnenju nedopustno in nesprejemljivo. Prav tako smo prepričani, da Resolucija teh bistvenih elementov ne upošteva v celoti oziroma ne ureja vseh vprašanj, ki bi si zaslužila obravnavo v dokumentu te vrste.

Dovolite nam, da v nadaljevanju navedemo nekatera področja sistemskih izhodišč, ki po našem mnenju ne morejo biti prepuščeni zgolj urejanju z zakonom, ampak morajo biti opredeljeni že v krovnem dokumentu, to je Resoluciji. Ta so:

- visoko šolstvo in znanstvenoraziskovalno delo kot javno dobro in javna odgovornost,
- avtonomija univerz, raziskovalnih organizacij ter študentskega organiziranja,
- pravni status visokošolskih in raziskovalnih institucij,
- soupravljanje študentov in zaposlenih,
- kakovost in dostopnost visokega šolstva in znanstveno raziskovalnega dela.

Zato želimo, da se v Resoluciji poleg obstoječe vsebine, ki je bolj ali manj usklajena s stroko, ustrezno uredijo tudi naslednja vprašanja:

1. Avtonomija državnih univerz kot ustavna kategorija, ki mora imeti prednost v primerjavi z avtonomijo zasebnih zavodov na področju visokega šolstva.
2. Prihodnja ureditev in položaj izrednega študija z vidika zagotavljanja enakega dostopa do visokošolske izobrazbe.
3. Zagotavljanje avtonomije visokega šolstva in znanstvenega raziskovanja z ustreznim sistemom financiranja.
4. Jasna opredelitev vloge visokošolskih in raziskovalnih partnerjev v razvoju visokošolskega prostora v Sloveniji.
5. Znanje in visoko šolstvo kot javno dobro in ne kot tržno blago.
6. Vsebinska in formalna podlaga za urejanje položaja visokega šolstva in znanstvenega raziskovanja v enotnem zakonu.
7. Uskladitev z Resolucijo o nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu za obdobje 2006-2010 (ReNRRP).
8. Odgovor na aktualne izzive visokošolske politike pri ustanavljanju novih državnih univerz, kot je na primer nadaljnji razvoj Univerze na Primorskem.

Z vsem strokovnim znanjem in praktičnimi izkušnjami, ki jih premoremo študenti, visokošolske institucije, visokošolski učitelji, raziskovalni zavodi in druge raziskovalne institucije, raziskovalci ter delodajalci, bomo v ta namen tudi pripravili konkretne vsebinske predloge, s katerimi bi bilo po našem mnenju ustrezno zadoščeno potrebam po urejanju zgoraj naštetih področij v Resoluciji.

Prepričani smo, da sodelovanje in usklajevanje visokošolskih partnerjev pri oblikovanju visokošolskega in raziskovalnega prostora omogoča enakovredno upoštevanje in usklajevanje potreb in interesov različnih visokošolskih in raziskovalnih partnerjev ter prepotrebno sinergijo. Hkrati omogoča povezavo visokega šolstva in raziskovalno-razvojne dejavnosti s potrebami družbe, demokratizacijo družbe in omogoča izključevanje uresničevanja nejavnih interesov na področju visokega šolstva.

Zato smo vam pripravljene naša stališča in poglede na problematiko znanosti in visokega šolstva tudi osebno predstaviti vaši poslanski skupini, v kolikor bi se vam to zdelo potrebno.

Upamo, da boste našim argumentom prisluhnili in skupaj z nami omogočili ustrezno zagotovljen demokratičen in javen postopek sodelovanja ključnih visokošolskih in raziskovalnih partnerjev, kot pogoj za usklajenost najpomembnejših odločitev o prihodnosti slovenskega visokošolskega in raziskovalnega prostora skozi demokratičen proces, ki hkrati vključuje prevzemanje soodgovornosti visokošolskih in raziskovalnih partnerjev za ključne odločitve na tem področju.

S spoštovanjem,

prof. dr. Andreja KOCIJANČIČ, rektorica UL

prof. dr. Ivan ROZMAN, rektor UM

prof. dr. Lucija ČOK, rektorica UP

dr. Boris MAJCEN, predsednik KORIS

Jernej ŠTROMAJER, namestnik predsednice ŠOS

Branimir ŠTRUKELJ, glavni tajnik SVIZ

dr. Tomaž SAJOVIC, predsednik NSDUL

Bojan HRIBAR, sekretar republiškega odbora VIR

Priloga:

- Deklaracija visokošolskih in raziskovalnih partnerjev o položaju in prihodnjem urejanju visokega šolstva, znanosti, umetnosti in raziskovalno-razvojne dejavnosti v Republiki Sloveniji